

เด็กขอลาน: ผลิตผลจากการค้ำมนุษย์

Child Beggars: the Result of Human Trafficking

ศรุตดิรัตน์ ขาวพันธ์¹

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “เด็กขอลาน : ผลิตผลจากการค้ำมนุษย์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการค้ำมนุษย์ โดยการนำเด็กมาเป็นขอลานในประเทศไทย และศึกษากระบวนการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ในประเทศไทย ซึ่งใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การศึกษาจากเอกสารตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามโดยการเข้าไปพูดคุย สอบถามและจากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ปคม.) เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธร เมืองสมุทรสาคร และสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด (บ้านภูมิเวท) ในสังกัดของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และจัดทำกรณีศึกษาเด็กขอลานจำนวนทั้งสิ้น 10 กรณี ในลักษณะของ Focus Group ผลการศึกษาพบว่า เด็กขอลานที่อยู่ในสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ดนั้น มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 8-17 ปี ส่วนมากเป็นเด็กสัญชาติกัมพูชาและไม่ได้รับการศึกษา โดยการเข้ามาในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่จะติดตามพ่อ แม่ หรือญาติพี่น้องเข้ามาเพื่อมาเป็นขอลานในประเทศไทยและอีกส่วนจะถูกหลอกเข้ามาเพื่อขอลานซึ่งวิธีการนี้จึงตกอยู่ในรูปแบบของกระบวนการค้ำมนุษย์ ปัจจัยหลักในการผลักดันให้เด็กเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการค้ำมนุษย์นั้นส่วนหนึ่งคือต้องการช่วยเหลือพ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ที่เป็นหนี้สิน โดยที่อีกส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่รู้ด้วยคำชักชวนจากนายหน้าซึ่งสาเหตุหลักของปัญหานี้คือ การขาดการศึกษาและการปลูกฝังในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ ภาครัฐควรมีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้การดำเนินการเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ ควรเฝ้าระวัง ติดตามอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับประเทศต้นทาง ตามแนวชายแดน ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ เข้มงวดในการตรวจค้นก่อนที่จะปล่อยผ่านเข้ามาในประเทศ ภาครัฐควรสร้างโอกาสเพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำ เช่น ส่งเสริมการมีงานทำ ส่งเสริมในด้านการศึกษา เพื่อให้มีความรู้เพียงพอไปประกอบอาชีพได้ ผู้ปกครองควรส่งเสริม ปลูกฝังลูกหลานไม่ให้หลงเชื่อคำชักชวนจากคนแปลกหน้า ควรหาวิธีดูแลและพยายามไม่บังคับให้เด็กทำงานในสิ่งที่ไม่ชอบและขัดต่อกฎหมายอีกด้วย

คำสำคัญ : การค้ำมนุษย์ เด็กขอลาน นายหน้า สถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด

¹ พนักงานฝ่ายบุคคล ธนาคารซูมิโตโม มิตรชย ทรัสต์ (ไทย) จำกัด (มหาชน)

ABSTRACT

The study on the topic of "Child Beggars: the Result of Human Trafficking" have two objectives : 1) to study the process of trafficking which forces children to become beggars in Thailand, and 2) to study the process of solving human trafficking in Thailand. The qualitative research data collecting method, focus group, is used comprising studying from reference books and materials and collecting information in the field by talking, and arranging an interview with the police officers, staff of the Anti-human Trafficking Division (AHTD), policemen from Samut Sakhon Provincial Police Region, and the Pakkred Reception Home for Boys under the Ministry of Social Development and Human Security. A total of 10 beggars are studied.

The results of the study show that child beggars at the Pakkred Reception Home for Boys have the average age around 8-17 years old. Most of them hold Cambodian nationality and have no opportunity to pursue their education. They enter Thailand by following parents or relatives to become a beggar in the country. Other child beggars are deceived to cross the border to Thailand, thus fall into the category of human trafficking. The main factor for these children's involvement in human trafficking is that they want to help their parents or relatives from debts, and another factor is from mistaking the persuasion from the fake agent which is due to lack of education and inappropriate indoctrination. The study suggests that the public sector should play an important role in pushing forward the solution for human trafficking. Relevant organizations or agencies need a surveillance and a closer look at the problems, encouragement of cooperation with the origin country along the boundary to prevent and solve the trafficking issue, and stricter checkpoints before crossing the border. The government sector should create the opportunity to prevent the gap between the rich and the poor e.g. to support job markets or to provide basic education. Parents should also encourage their children not to trust strangers, and should not force their children into improper or illegal employment.

Keywords : agent, child beggar, human trafficking, Pakkred Reception Home for Boys

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์การค้ามนุษย์เป็นปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติและมีความรุนแรงมากขึ้น โดยส่งผลกระทบต่อสิทธิความมั่นคงของมนุษย์ทั้งสิ้น ซึ่งมีปัจจัยหลาย ๆ ตัวที่มีส่วนสนับสนุนทำให้เกิดกระบวนการค้ามนุษย์ขึ้น ทั้งนี้เกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ความเหลื่อมล้ำ ความไม่รู้ต่าง ๆ นานา จึงทำให้เกิดช่องว่างในการลุกสู้ของกลุ่มขบวนการค้ามนุษย์ได้กว้างและง่ายขึ้น สถานการณ์การค้าเด็กได้ทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อประเทศชาติในด้านเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกัน เด็กกลุ่มนี้ในอนาคตจะต้องเติบโตไปเป็นอนาคตของชาติหากเด็กกลุ่มนี้ตกเข้ามาในกลุ่มของขบวนการของการค้ามนุษย์ก็จะไม่สามารถเติบโตได้

อย่างมีศักยภาพ จึงกล่าวได้ว่า ปัญหาการค้ามนุษย์นั้น เป็นปัญหาทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน โดยที่ไม่สามารถระบุถึงตัวเลขที่แน่นอนของเด็กขอทานที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในกรุงเทพฯ จากรายงานของกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาเมื่อไม่นานมานี้ ประมาณการไว้ว่า ในประเทศไทย มีเด็กเร่ร่อนจำนวน 20,000 คนบนท้องถนนตามเมืองใหญ่ ๆ ในประเทศไทย (สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก, 2556) วัตถุประสงค์ของการศึกษา มุ่งศึกษาค้นคว้าวิจัยในเรื่องของวงจรการค้ามนุษย์ในรูปแบบของเด็กขอทานโดยมีเป้าหมายเพื่อศึกษาถึงกระบวนการของการนำไปสู่การค้ามนุษย์ และบทบาทต่าง ๆ ของภาครัฐ ที่เกิดขึ้นในด้านนโยบาย กลไกกฎหมาย พร้อม

ทั้งขั้นตอนกระบวนการแก้ไขปัญหาเด็กขอทานที่ตก เป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษา คือ เด็กขอทานที่ตกเป็นเหยื่อในกระบวนการการค้ามนุษย์ที่อยู่ในความดูแลของสถานแรกรับ เด็กชายปากเกร็ด (บ้านภูมิเวท) ในสังกัดของกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงาน การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) และ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมือง สมุทรสาครซึ่งเป็นกรณีศึกษาวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในศึกษามีจำนวนเด็ก 10 คน โดยเลือกตามช่วงอายุ และเป็นเด็กที่สามารถให้ข้อมูลได้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แนวคำถามในการสัมภาษณ์หรือในการดำเนินกระบวนการต่างๆ ซึ่ง ผู้ศึกษาได้สร้างแนวคำถามขึ้นจากการทบทวนเอกสาร แนวคิดทฤษฎี พร้อมทั้งกำหนดแนวคำถามหรือคำสำคัญๆ ในประเด็นที่จะต้องการศึกษาโดยผู้ศึกษากำหนดประเด็น คำถามแบบกว้างๆ เพื่อให้เป็นกรอบหรือแนวทางในการถามและสามารถปรับและเปลี่ยนแปลงถ้อยคำให้ ยืดหยุ่น สอดคล้องได้ ตามแต่ละกรณีศึกษาแต่ละราย

ขอบเขตของการศึกษา (ด้านเนื้อหา และด้าน พื้นที่) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการค้ามนุษย์เพื่อนำเด็กมาเป็นขอทานในประเทศไทย โดยศึกษาผ่านกระบวนการ แก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทย และการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ในกรณีเด็กขอทาน ที่มีแหล่งข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายที่ ผู้วิจัยกำหนด โดยการเข้าไปสอบถาม พูดคุย สัมภาษณ์ กับเด็กขอทานและเจ้าหน้าที่บ้านภูมิเวท ในสังกัดของ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยผู้ศึกษาได้เข้าไปติดต่อที่ สำนักป้องกันและแก้ไข ปัญหาการค้ามนุษย์และเด็กเพื่อขอทำเรื่องในการลงพื้นที่ เก็บข้อมูลกรณีศึกษา และ ต้องการทราบถึงขั้นตอนการทำงาน ของตำรวจกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อที่จะได้ทราบถึง กระบวนการ วิธีการ ในการเข้าจับกุมตั้งแต่ระยะต้นทาง โดยการสัมภาษณ์หน่วยงานการป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ (ปคม.) และ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธร เมืองสมุทรสาคร เพื่อทราบถึงขั้นตอน การทำงานของตำรวจกับกลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม

แนวความคิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

การค้ามนุษย์ในรูปแบบต่างๆ มีลักษณะที่ เหมือนกันคือ ในเรื่องของแสวงหาผลประโยชน์ที่มี ขอบด้วยกฎหมาย เอาเปรียบในด้านการใช้แรงงาน ซึ่งจะมีวิธีการโดยผ่านการขนส่ง โดยส่วนมากขบวนการค้ามนุษย์กลุ่มนี้จะใช้วิธีการบังคับ ช่มชู้ ใช้กำลังทำร้าย ทำให้เหยื่อผู้เสียหายรู้สึกที่ไม่สามารถที่จะเรียกร้อง หรือสามารถขัดขืนได้ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่จะเป็น พวกเด็ก ผู้หญิง มีทั้งคนไทยและต่างชาติ ส่วนลักษณะ ที่แตกต่างของการค้ามนุษย์ที่พบเจอส่วนใหญ่จะเป็น ช่องทางการเคลื่อนย้าย นำพา และเส้นทางในการเดินทางเข้ามาเพื่อทำการแสวงหาผลประโยชน์ที่ประเทศ ปลายทาง

รูปแบบและสถานการณ์ของการค้ามนุษย์ในประเทศไทย

จากสภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมีการ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกเกิดการ เคลื่อนย้ายแรงงานมากขึ้น ทำให้การเข้าสู่แรงงานหรือ การอพยพย้ายถิ่นนั้นทำได้ง่ายขึ้น ซึ่งในไทยนั้นประกอบด้วย 3 จังหวัดหลักๆ ที่กระบวนการค้ามนุษย์นี้สามารถ เข้าถึงได้โดยง่าย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ และ พัทธยา นอกจากนี้ยังพบการนำเด็กออกขอทานให้พื้นที่ ภูเก็ต จันทบุรี พระนครศรีอยุธยา ลำพูน ราชบุรี เนื่อง ด้วยจาก ประเทศไทยมีสถานะทั้งเป็นประเทศต้นทาง ทางผ่าน และ ปลายทาง ซึ่งจากการสำรวจในส่วนของ ภูมิภาคตะวันออกเป็นส่วนหนึ่งของปลายทางที่สำคัญ และน่าจับตามองมากเป็นพิเศษ (ศิริพร 2549)

บทบาทของหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่เป็นปัญหาระดับชาตินั้น ประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ พนักงานอัยการ ศาล กรมการกงสุล สถานทูต สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักป้องกันและแก้ไข ปัญหาการค้ามนุษย์และเด็ก กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) กลุ่มงานสอบสวนกอง บังคับการสืบสวนสอบสวน ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็น หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในเรื่องของความมั่นคงของ

ชีวิตตลอดจนบทบาททางกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานดังกล่าว จะทำงานประสานกันในทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในกรณีที่เป็นคนไทยและคนต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทยและที่ต่างประเทศ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556)

ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่องเด็กขอลานผู้วิจัยพบว่าม้งงานวิจัยอื่นที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ อาทิ เช่น

ปราณี (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทขององค์กรต่อการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการปฏิบัติงานของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการปฏิบัติงานคุ้มครองสิทธิอยู่ในระดับปานกลาง โดยจำแนกบทบาทออกเป็น 3 ด้าน สรุปได้ว่า บทบาทด้านการประสานงานมีระดับการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่นๆ โดยเฉพาะการประสานงานกับพนักงานสอบสวนเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหาย ส่วนบทบาทด้านอื่นๆ ในด้านการให้ความรู้ต่อประชาชนมีความสำคัญในลำดับถัดมา ส่วนบทบาทด้านการส่งคืนผู้เสียหายกลับสู่ครอบครัวนั้นองค์กรมีการปฏิบัติงานที่น้อยที่สุด

ในด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่ามีอยู่ทั้งหมด 5 ด้านคือ การประสานงาน บุคลากร งบประมาณ ด้านแผนงาน ด้านการบริหารงาน โดยพบว่าปัญหาด้านการประสานงานมีปัญหาหนักที่สุดในด้านข้อมูลของผู้เสียหายในการค้ามนุษย์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการขาดบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน

อรทัย (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การค้ามนุษย์ในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาสาเหตุปัจจัยการค้ามนุษย์ในประเทศไทยมีการศึกษาวิเคราะห์ถึงเบื้องหลังของเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดการอพยพข้ามแดน แรงงานผิดกฎหมายซึ่งผลการวิจัยพบว่าปรากฏการณ์การค้ามนุษย์ที่ค้นพบนั้นพบว่าการก่อตัวเริ่มจากการอพยพย้ายถิ่นจากรอบๆ ข้าง เช่น พม่า ลาว เวียดนาม ซึ่งกลุ่มประเทศ

เหล่านี้ต้องการเข้ามาเพื่อหางานทำโดยมีนายหน้าพาเข้ามาติดต่อโดยผ่านจุดเคลื่อนย้ายจากต้นทางผ่านไป ยังปลายทาง ซึ่งการที่รัฐจะจัดการดำเนินการสกัดกั้นกระบวนการค้ามนุษย์นั้นรัฐเองต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของเบื้องหลังที่ยังคงส่งเสริมให้การค้ามนุษย์ของไทยยังคงอยู่

การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานจำนวนมากสาเหตุหลักๆ อันเนื่องมาจากภาคเศรษฐกิจ ความต้องการของแรงงานเพราะคนไทยส่วนมากมักเลือกงานและไม่ต้องการทำงานประเภทนี้เช่น แรงงานประมง งานรับใช้ในบ้าน หรืองานอื่นๆ ที่เป็นความเสี่ยงภัยอันตรายซึ่งจะนำไปสู่การจ้างแรงงานผิดกฎหมายเข้ามาทำแทนเกิดการเอารัดเอาเปรียบจนสุดท้ายกลายเป็นการค้ามนุษย์ที่ปรากฏในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องเด็กขอลาน : ผลิตผลจากการค้ามนุษย์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแบ่งการดำเนินการศึกษาจาก 2 แหล่ง คือ

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล แนวความคิด จากเอกสาร ตำราวิชาการ วารสาร ผลงานวิจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการการค้ามนุษย์ในรูปแบบของการขอลาน

2. การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม (Field Survey) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากประชากร 2 กลุ่ม แบ่งเป็น

2.1 จากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) และเจ้าหน้าที่ตำรวจจากทางสถานีตำรวจภูธร เมืองสมุทรสาคร เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนการทำงานของตำรวจในกระบวนการการของคดีค้ามนุษย์

2.2 เก็บข้อมูลที่สถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด (บ้านภูมิเวท) ในสังกัดของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อที่จะได้พูดคุยกับเด็กขอลานที่อยู่ในสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด

จำนวนทั้งสิ้น 10 กรณี และกับทางเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลกลุ่มเด็กขอทานในสถานแรกรับเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพิ่มเติมมากขึ้น

ผู้ศึกษาได้แบ่งประเด็นคำถามออกเป็น 2 ส่วน คือคำถามสำหรับถามเด็ก และ คำถามสำหรับถามเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนี้

คำถามสำหรับถามเด็ก ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนา สัญชาติ การประกอบอาชีพทางครอบครัว
2. ปัจจัยใดที่ทำให้เด็กเข้ามาเป็นขอทาน

คำถามสำหรับถามเจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้แก่

1. รูปแบบ วิธีการของกระบวนการคุ้มครองในลักษณะการขอทาน
2. แนวทางการแก้ไขปัญหา วิธีการป้องกันการคุ้มครอง ควรเป็นเช่นไร

ในการสัมภาษณ์แต่ละกลุ่มนั้น ผู้สัมภาษณ์ใช้วิธีบันทึกเสียงพร้อมจดบันทึกรายละเอียดไปพร้อมๆ กัน หลังจากนั้นกลับมามตรวจสอบดูว่าเนื้อหาที่ต้องการเพียงพอหรือไม่ หากผู้ศึกษาพบว่าข้อมูลยังไม่ชัดเจนหรือยังไม่แน่ชัดเท่าที่ควรก็จะตั้งคำถามเสริมเพื่อให้ได้คำตอบที่ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการกับกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) และทางสถานีตำรวจภูธร เมืองสมุทรสาคร โดยมีการนัดหมายวันในการดำเนินการเข้าไปสัมภาษณ์ โดยในการดำเนินการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะถามถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กระบวนการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยระยะเวลาในการลงสัมภาษณ์นั้นใช้เวลาสถานที่ละ 2 ชั่วโมง และนอกจากนั้นหากมีข้อมูลใดที่ยังไม่ครบผู้ศึกษาจะใช้วิธีส่งอีเมลล์หรือโทรศัพท์ไปสอบถามเพิ่มเติม
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต สัมภาษณ์เด็กขอทานในสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ดและกับทางเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับที่ดูแลกลุ่มเด็กขอทานที่ตกเป็นเหยื่อในกระบวนการการค้ามนุษย์ โดยผู้ศึกษาได้

ทำการนัดหมายวันที่จะไปสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ ซึ่งการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่นั้นผู้ศึกษาได้เข้าไปที่สถานแรกรับ 3 รอบ รอบละ 4 ชั่วโมง เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ค่อนข้างครบตามที่ต้องการ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทำความเข้าใจในปรากฏการณ์และปัจจัยต่างๆ ในเบื้องต้น และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต จะใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย คือเป็นการนำข้อมูลมาเรียบเรียง จัดแจง อย่างเป็นหมวดหมู่ และเป็นระบบ และนำข้อมูลมาสรุปเชื่อมโยงความสัมพันธ์พร้อมอธิบายในรูปแบบของการพรรณนาเพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. เนื่องจากเด็กที่อยู่ในความดูแลของสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด (บ้านภูมิเวท) นั้นเป็นเด็กที่มีอายุ ไม่เกิน 18 ปี และผ่านเรื่องราวในชีวิตมาก่อนบ้าง เยอะ ทำให้เด็กบางคนไม่ต้องการตอบในบางคำถาม เนื่องจากเด็กอาจจำไม่ได้เอง ไม่อยากจดจำอีกต่อไป หรือไม่อยากเปิดเผย ซึ่งเรื่องราวทั้งหมดนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างอ่อนไหวกับตัวเด็กเอง
2. ในการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ศึกษาจะไม่สามารถถามคำถามได้ลึกมากนัก เนื่องจากทางสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด จะไม่อนุญาตให้ผู้ศึกษาพูดคุยกับเด็กได้ตามลำพัง ซึ่งทางสถานแรกรับจะมีเจ้าหน้าที่นักสังคมสงเคราะห์เข้ามาฟังด้วยเวลาพูดคุยกับเด็ก

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “เด็กขอทาน ผลผลิตจากการค้ามนุษย์” เป็นการศึกษากระบวนการค้ามนุษย์เพื่อนำเด็กมาเป็นขอทานและกระบวนการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ผู้ศึกษาได้ทำการลงพื้นที่ทำการสอบถามพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ทางสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด (บ้านภูมิเวท) สังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสอบถามยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานการป้องกัน

และปราบปรามการค้ามนุษย์และทางสถานีตำรวจนคร เมืองสมุทรสาคร ซึ่งหน่วยงานทั้งสองกลุ่มนี้คือผู้ให้ข้อมูล หลัก (Key Informant) โดยสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานและภูมิหลังของเด็ก

เด็กของท่านเป็นเพศชายทั้งหมด 10 คน เนื่องจากผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่ศึกษาที่บ้านภูมิเวทเท่านั้น ซึ่งจะรับเฉพาะเด็กชายที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี พบว่า เด็กที่มีอายุน้อยที่สุดคือ 8 ปี และอายุมากที่สุด คือ 17 ปี โดยมีสัญชาติกัมพูชา 6 คน สัญชาติลาว 2 คน และสัญชาติพม่า 2 คน มีเด็กที่ได้เรียนหนังสือซึ่งสูงสุดชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน และ อีก 7 คนไม่ได้รับการเรียนหนังสือ พบว่า มีทั้งที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ อาศัยอยู่กับญาติ พี่น้อง และเป็นเด็กกำพร้า และดำรงชีพอยู่ภายใต้สภาวะความยากจน แออัด พ่อแม่ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง ทำงานแบกหาม กรรมกร และแม่แต่เก็บของขาย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สถานะทางครอบครัวนั้นมีภาระหนี้สิน ทำงานทุกอย่างเพื่อแลกเงิน จนเป็นต้นเหตุส่วนหนึ่งของการตัดสินใจขายลูกกินเพื่อความอยู่รอด

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานและภูมิหลังของเด็ก

ชื่อ (นามสมมติ)	เพศ	อายุ/ปี	สัญชาติ	การศึกษา	ครอบครัว	ฐานะ	การประกอบอาชีพ
ไฉ้ว	ชาย	12	กัมพูชา	ไม่เรียน	ยาย	ยากจน	เก็บของเก่าขาย
มุเชียน	ชาย	12	กัมพูชา	ไม่เรียน	แม่ น้องสาว	ยากจน	ก่อสร้าง
บาส	ชาย	10	กัมพูชา	ไม่เรียน	แม่ พี่น้อง	ยากจน	ก่อสร้าง
หุ่ม	ชาย	11	กัมพูชา	ป. 1	พ่อแม่ พี่น้อง	ยากจน	ก่อสร้าง
หนึ่ง	ชาย	16	ลาว	ไม่เรียน	ป้า	ยากจน	ไม่ทราบ
เนส	ชาย	15	พม่า	ไม่เรียน	พ่อแม่ พี่น้อง	ยากจน	เก็บของเก่าขาย
พีช	ชาย	15	กัมพูชา	ไม่เรียน	ลุง น้องชาย	ยากจน	ขายผลไม้
กรี	ชาย	17	กัมพูชา	ไม่เรียน	แม่	ยากจน	เก็บของเก่าขาย
รุ่ง	ชาย	8	พม่า	ไม่เรียน	พ่อ น้องชาย	ยากจน	ก่อสร้าง
สาม	ชาย	12	ลาว	ป. 3	พ่อ	ยากจน	เก็บของเก่าขาย

การเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์

จากการศึกษาพบว่า การเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์นั้น เกิดจากหลายปัจจัยและหลายองค์ประกอบด้วยกัน กระบวนการค้ามนุษย์ในประเทศไทยมีลักษณะหรือวิธีการต่างๆ (ที่เหยื่อถูกพวกนักค้ากระทำ แสวงหาประโยชน์ทั้งนี้ในเนื้อหาจะบอกถึงรายละเอียดตั้งแต่ต้นทาง ระหว่างทาง จนถึงปลายทางเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น) ดังนี้

ลักษณะการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์จากการกระทำของผู้ค้า

ผู้ศึกษาพบว่า ลักษณะและสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์จากการกระทำของผู้ค้า คือ สถานะทางครอบครัวที่ยากจนมีหนี้สินทำให้ต้องการมีรายได้เพื่อนำมาเลี้ยงครอบครัวและตนเองซึ่งเป็นช่องว่างให้กับกลุ่มขบวนการค้ามนุษย์เข้ามาทำการหลอกล่อ ชักจูง โน้มน้าว สร้างความเชื่อใจให้กับทั้งตัวเด็กเองและ

พ่อ แม่ ของเด็กเอง โดยกล่าวถึงจำนวนเงินที่จะได้รับ สภาพความเป็นอยู่ที่ดี สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมถึงการได้แต่งตัวดี ๆ พาไปหางานทำ อีกทั้งยกเหตุผลว่าถ้าไม่มีเงินมาใช้จ่ายภายในบ้าน หรือใช้หนี้ที่ทางครอบครัวสร้างไว้ พ่อแม่ อาจจะตกอยู่ในอันตรายได้ ซึ่งโดยส่วนมากนั้นจะถูกชักชวนและตัดสินใจตามคำชักชวน

สถานที่ เวลาที่เด็กออกมาขอทาน

จากการที่ศึกษา พบว่า ลักษณะการรับส่ง สถานที่ และเวลา ของกลุ่มขบวนการค้ามนุษย์ที่กระทำต่อเด็กขอทานนั้นคือ นายหน้าจะมาส่งเด็กตอนเช้าประมาณ 8 โมง จนถึงเวลา 5 โมงเย็น แต่จะมีบางส่วนที่ออกมาขอทาน ช่วงประมาณ บ่าย 2 โมง จนถึงเวลา 4 โมง ซึ่งถ้าพิจารณาแล้วสังเกตเห็นว่าจะเป็นช่วงเวลาทำงานของคนปกติ และ เป็นช่วงที่คนพลุกพล่าน โดยตั้งแต่ช่วงเวลาดังกล่าวจะมีนายหน้าอีกคนคอยเฝ้าสังเกตการณ์อยู่ซึ่งจะมาคอยดูในช่วงกลางวัน โดยอาศัยยืนหลบตามจุดลับตา แต่ยังสามารถมองเห็นตัวเด็กที่ทำให้ทำการขอทาน **จำนวนเงินที่ขอทานได้แต่ละวัน**

ลักษณะและรูปแบบสำหรับใช้ในการขอทาน นั้น จะสร้างภาพด้วยการแต่งกายให้มีสภาพที่น่าสงสาร สวมใส่เสื้อผ้าที่ขาดวัน ซึ่งในแต่ละวันจำนวนเงินที่ได้จากการขอทานนั้น จากการที่ศึกษาพบว่า เด็กขอทานจะได้รับเงินเป็นจำนวน 500-1,000 บาท ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ที่ค่อนข้างดี

ค่าใช้จ่ายในการเข้าซื้อเด็กและระยะเวลา

ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการซื้อตัวเด็กจากพ่อ แม่ ญาติ เพื่อนำมาเป็นขอทานนั้น ส่วนมากจะไม่ได้อยู่ในรูปแบบของการขายขาด แต่จะอยู่ในรูปแบบของการเช่าซื้อเสียมากกว่า ซึ่งวิธีการนี้เหล่านายหน้า กลุ่มขบวนการค้ามนุษย์จะเข้าไปเจรจาต่อรอง พูดคุยกับพ่อ แม่ หรือญาติของเด็กเอง โดยในการเจรจาดกลางเรื่องราคาเช่านั้น จะตกอยู่ที่คนละ 5,000-10,000 บาท และ ระยะเวลาในการเช่าเด็ก จะตกอยู่ที่ 3-6 เดือน ตามแต่ตกลงของทั้งสองฝ่าย และเมื่อถึงเวลาครบกำหนดเช่าแล้วขบวนการค้ามนุษย์กลุ่มนี้ก็จะนำเด็กมาคืนครอบครัว แต่มีบางส่วนที่เอาเด็กไปแล้วและไม่นำกลับมาคืนสู่ครอบครัวตามที่ตกลงกันไว้

ข้อมูลของกรณีศึกษา

ผู้ศึกษาทำการศึกษาคณะกรณีสืบสวน จำนวน 10 คน โดยทำการลงพื้นที่สัมภาษณ์เด็กขอทาน ณ บ้านภูมิเวท เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2557 แต่จะกล่าวถึงกรณีศึกษาตัวอย่าง ดังรายละเอียด 4 กรณี ดังนี้

กรณีศึกษา ที่ 1 หญิง (นามสมมติ)

หนึ่ง เด็กชายชาวลาว อายุ 16 ปี เป็นลูกคนเดียว ไม่ได้เรียนหนังสือ ครอบครัวหนึ่งฐานะยากจน หนึ่งอาศัยอยู่กับป้า หนึ่งไม่ทราบว่ามีอาชีพอะไร และก็ไม่ทราบว่าพ่อ-แม่ อยู่ที่ไหน

การเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์

หนึ่งเล่าว่ามีผู้หญิงหนึ่งคนมาคุยกับป้าด้วยความสนิทสนม และวันนั้นป้าก็บอกให้หนึ่งเข้ามาที่ไทยเพื่อมาทำงานกับหญิงสาวผู้นั้น หนึ่งไม่ได้สงสัยอะไร จึงตัดสินใจมา และต้องการมีเงิน โดยสามารถหารายได้ด้วยตัวเองด้วย หนึ่งเดินทางมาโดยรถไฟกับหญิงสาวคนนั้น พอมาถึงไทยก็ราวๆ ประมาณ 6 โมงเย็นหญิงสาวคนนั้นพาหนึ่งไปห้องเช่าที่ได้จัดเตรียมไว้ “เคาะจับผมให้ไปอยู่กับผู้หญิงอีก 1 คนและบอกว่าให้ผมเป็นลูกค้าครึ่งปี” หนึ่งกล่าว หลังจากนั้นทุกเช้าหนึ่งกับหญิงสาวอีกคนที่อ้างตัวให้เป็นแม่พากันออกไปนั่งขอทาน เพื่อให้ได้เงินมาให้กับหญิงสาวคนนั้น โดยหญิงสาวคนนั้นได้ขู่ว่า ถ้าไม่มีเงินมาให้ จะไม่ให้กินข้าว กินน้ำ และจะตีอีกด้วย ในทุกๆ วันหนึ่งออกไปขอทานหารายได้ให้กับหญิงสาวคนนั้นอยู่ที่ 800 บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่มากพอที่หนึ่งจะไม่โดนทำร้ายร่างกาย หรือ อดข้าว อดน้ำ

กรณีศึกษาที่ 2 พี่ช (นามสมมติ)

พี่ช เด็กชายชาวกัมพูชา อายุ 15 ปี ไม่ได้เรียนหนังสือ มีน้องชาย 2 คน พี่ชอาศัยอยู่กับลุง อาชีพของลุง คือขายผลไม้ ครอบครัวพี่ชรายได้น้อย เนื่องจากลุงเป็นคนเดียวที่หาเงินมาเลี้ยงพี่ชกับน้อง

การเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์

พี่ชมาอยู่ที่ไทยตั้งแต่เด็กโดยการถูกหลอกจากชายชาวกัมพูชาด้วยตัวเองที่เรียกกันว่า “ยาภูเขา” ยาภูเขาอ้างว่าจะพาพี่ชเข้ามาหารายได้ในไทยและกล่าวว่า งานง่าย งานสบาย ทำไม่นานมีเงินเยอะ พี่ชจึงหลงเชื่อและเดินทางเข้ามาพร้อมกับยาภูเขา “ผมมารบัสกับเขาครึ่งปี ยาภูเขาเขาเดินเรื่องทำเอกสาร พาสปอร์ตให้ผม” “ผม

พักกับพี่เขาแถวปากเกร็ด แถวนั้นห้องเช่าเยอะ มีตึกโรงงานเยอะ ตอนแรกยกยอกว่าจะให้ผมทำงานที่โรงงาน แต่ผ่านมา 1 วัน เขาหลอกให้ผมมานั่งชอตานให้เขาครับ และภายในหนึ่งวันผมต้องมีเงินมาให้พี่เขาไม่ต่ำกว่า 500 ครับ ตอนแรกผมก็ว่าสนุกดี แต่ถ้าวันไหนผมขอเงินไม่ได้ เขาก็เตะผมครับ ถ้าให้ผมกลับไปอีก ผมไม่ไปแล้ว ผมชอบเรียนหนังสือ ชอบเจอเพื่อน ๆ มากกว่า” พี่ชกล่าว

กรณีศึกษา ที่ 3 บาส (นามสมมติ)

บาส เด็กชายชาวกำพูชา อายุ 10 ปี มีพี่น้อง 4 คน พักอาศัยอยู่กับแม่ บาสเรียนหนังสือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครอบครัวฐานะยากจน แม่บาสทำงานก่อสร้าง ส่วนบาสไม่ได้ช่วยแม่ทำอะไร เนื่องจากบาสเป็นเด็กพิการทางขาขวา ขาลีบ 1 ข้าง แต่บาสต้องการช่วยแม่ทำงานหาเงิน ถึงแม้ว่าบ้านบาสจะไม่มีหนี้สินก็ตาม แต่เนื่องจากสงสารแม่ บาสจึงติดตามแม่เข้ามาในประเทศไทย

การเข้าสู่กระบวนการคุ้มครอง

บาสมาที่ไทยตั้งแต่อายุ 7 ปี แม่บอกกับบาสว่า “แม่ไม่มีตังแล้ว เลยต้องมาที่ไทย” แม่อยากให้บาสมาช่วยแม่ทำงาน หาเงิน แม่บอกว่าที่ไทยรายได้ดี มาไม่นานเดี๋ยวจะมีเงินเยอะกลับไปบ้าน บาสกับแม่นั่งรถไฟมา และมาต่อรถบัสอีกที ขณะที่นั่งรถไฟผ่านชายแดนมานั้น บาสเล่าให้ฟังว่า “มีเจ้าหน้าที่ขึ้นมาตรวจพาสปอร์ตผมแต่ก็ไม่เห็นพูดอะไรเลย” หลังจากที่บาสมาถึงที่ไทยแล้วนั้น บาสพัก อยู่แถวบางนา แม่ให้บาสออกไปรับดอกไม้มาขายแถวสุขุมวิท บางวันบาสขายไม่ได้ บาสต้องออกไปนั่งชอตานแถวสุขุมวิท เพื่อให้ได้เงินกลับมาให้แม่ในแต่ละวันบาสออกไปนั่งชอตานพร้อมกับกระป๋องเก่าๆ 1 ใบ ตั้งแต่เวลา 9.00 น.-15.00 น. และในแต่ละวันบาสได้รายได้จากการนั่งชอตาน 600-800 บาท บาสบอกต่อไปอีกว่า “ถ้าแม่ให้ผมทำอะไร ผมก็จะทำให้ตลอด ผมสงสารแม่” “ผมคิดว่าที่ผมได้เงินต่อวันเยอะๆ คงเป็นเพราะคนเขาสงสารผมครับ แต่ถ้าให้ผมกลับไปทำอีกผมไม่ยอมทำแล้วครับ ผมอยู่กับพี่ๆ ที่นี่ดีกว่า”

กรณีศึกษา ที่ 4 กรี (นามสมมติ)

กรี เด็กชายชาวกำพูชา อายุ 17 ปี เป็นลูกคนเดียว อยู่กับแม่ แม่กรีประกอบอาชีพเก็บของเก่าขาย

รายได้น้อย ฐานะยากจน อดมื้อ กินมื้อ กรีไม่ได้เรียนหนังสือ แม่กรีอยากได้เงินมาเลี้ยงครอบครัวมากกว่า ปัจจุบัน จึงตัดสินใจเข้ามาที่ประเทศไทย จึงทำให้กรีสงสารแม่และติดตามแม่เข้ามาด้วยกัน

การเข้าสู่กระบวนการคุ้มครอง

กรีเข้ามาที่ไทยกับแม่ด้วยสาเหตุที่ว่าต้องการหาเงินช่วยครอบครัวและต้องการความเป็นอยู่ที่ดีจึงคิดเดินทางตามแม่เข้ามา แม่กรีเคยได้ยินชาวบ้านแถวบ้านพูดกันว่ามาทำงานที่ไทยได้รายได้ดีกว่า และด้วยคำบอกของแม่ที่ว่า “แม่บอกให้มาด้วยกัน” เส้นทางเดินทางของกรี กรีเล่าว่าออกจากบ้านมาตอนเช้าโดยเดินทางมารถบัสกับแม่ ผ่านตามชายแดน ผ่านด่านตรวจ จนมาถึงปลายทางที่รัฐประเทศ จากนั้นกรีและแม่ต่อแท็กซี่มาลงที่สำโรง ขณะที่นั่งรถแท็กซี่นั้น กรีเล่าว่า “เจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจผมด้วยนะ แต่ผมแอบลงเข้าห้องน้ำ เพราะผมไม่มีบัตรสีน้ำเงิน” และหลังจากนั้นกรีก็เดินทางเข้าที่พักกับแม่ซึ่งเป็นห้องเช่าเก่าๆ เล็กๆ จนถึงรุ่งเช้าของอีกวัน แม่บอกให้กรีออกไปหางานทำ โดยพูดกับกรีว่า “นั่นไงไปนั่งเหมือนเด็กคนนั้นไป เดี่ยวมีตังค์ใช้แล้ว แม่เห็น” และด้วยความที่กรีเป็นคนเชื่อแม่ จึงทำตามแม่บอกทุกอย่าง เข้า รายได้ต่อวันที่กรีออกไปนั่งชอตานนั้นอยู่ที่ 400-500 บาท กรีทำอยู่หลายปี เงินทุกบาทที่ได้มาก็เอาไปฝากแม่ให้แม่หมดไป ไม่เคยเก็บไว้

เส้นทางและเครือข่ายในการเดินทางเข้ามาในประเทศไทย

จากผลการศึกษาได้พบว่า การเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย นั้นเป็นความร่วมมือกันอย่างเป็นกระบวนการ ส่งต่อกันเป็นทอดๆ จนถึงปลายทาง โดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเครือข่ายในการเดินทาง ซึ่งจะประกอบไปด้วยตัวแปรที่สำคัญ คือมีทั้งเครือข่ายต้นทาง ระหว่างทาง และ ปลายทางตั้งแต่ขั้นตอนในการจัดหา นำพา ส่งมอบ ในการนำเด็กเข้าสู่กระบวนการคุ้มครอง ซึ่งในที่นี้เครือข่ายต้นทางคือการเข้าไปติดต่อเช่าซื้อเด็กจากภูมิลำเนา จากพ่อ แม่ ของเด็กเอง และเครือข่ายระหว่างทางคือกลุ่มที่รอรับอยู่ที่ประเทศไทยในการนำเด็กไปแสวงหาผลประโยชน์ที่มิชอบต่อไป

กระบวนการและแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์กรณีเด็กขอทาน

จากการศึกษาจากเอกสารวิชาการ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธร เมืองสมุทรสาคร และหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (สรุปได้ ดังนี้)

จากการศึกษาจากเอกสาร ตำราวิชาการนั้นพบว่า ทางสำนักป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และเด็กทำหน้าที่ทั้งเชิงรุกและเชิงรับต่อการแก้ไขปัญหา กล่าวคือ ในส่วนของการดำเนินงานเชิงรุก จะมีทีมงานในการลงพื้นที่เพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกนำมาเป็นเครื่องมือขอทาน เพื่อป้องกันและปราบปรามการขยายตัวของธุรกิจค้ามนุษย์และในส่วนของการทำงานเชิงรับนั้นจะเป็นการฟื้นฟูสภาพจิตใจและพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตของผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือโดยสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และเด็กจะเป็นหน่วยงานที่รับช่วงต่อจากเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยจะดำเนินการสองส่วนคือ หากเป็นกรณีคนต่างด้าวที่เป็นผู้ใหญ่ทางสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์และเด็ก จะส่งต่อให้สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) เพื่อดำเนินการส่งกลับประเทศต้นทางแต่หากเป็นเด็กและสตรีที่ถูกส่งลงมาเราจะถือว่าเขาเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดเราก็จะดำเนินการส่งตัวผู้ได้รับการช่วยเหลือไปยังบ้านพักเพื่อทำการบำบัดทั้งทางกายและจิตใจ ต่อไป

รัฐบาลควรผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็กและหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่กล่าวถึงต่อไปนี้ อย่างจริงจังและเอื้อประโยชน์ให้แก่เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ตลอดจนดำเนินคดีกับผู้ค้ามนุษย์ รวมทั้งการใช้มาตรการยึดทรัพย์สินผู้กระทำความผิดตามกฎหมายด้วยและการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นประโยชน์ในการกล่าวโทษแก่ผู้ใช้เด็กหรือหญิงที่ตกเป็นเหยื่อ คือพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 อีกทั้งควรทำการสร้างเครือข่ายช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและหญิง โดยสร้างระบบการประสานงานช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและหญิง เช่น ระบบรับเรื่องราวร้องทุกข์ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศ ที่ประสบปัญหาอย่างมีเอกภาพและรวดเร็ว ตั้งแต่เริ่มกระบวนการสืบค้นข้อเท็จจริง การแยกกลุ่มเป้าหมาย การประสานข้อมูล การช่วยเหลือ การดำเนินคดี

สำหรับเจ้าหน้าที่ทางสถานีตำรวจภูธร เมืองสมุทรสาครนั้น ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานโดยออกคำสั่งเป็นชุดการปฏิบัติการการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มีการสอดส่องตรวจตรามากขึ้นตามสถานที่ต่างๆ และระดมบังคับในแง่ของการออกสื่อประชาสัมพันธ์ไปยังสถานประกอบการ ตลาด ชุมชน ร้านค้าต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ข่าวสารแพร่กระจายในเรื่องของบทลงโทษและความผิดอันร้ายแรงที่เกิดจากการค้ามนุษย์ เพื่อให้ประชาชนเล็งเห็นความร้ายแรงในการค้ามนุษย์มากขึ้น

สำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์นั้น เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์โดยให้เน้นให้มีการตรวจสอบความต้องการแรงงานในตลาดแรงงาน รวมไปถึงการนำเข้าแรงงานระหว่างรัฐต่อรัฐโดยอาศัยฐานข้อมูลความต้องการแรงงานที่แท้จริงจากผู้ประกอบการในประเทศและในส่วนของฐานข้อมูลนั้นต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่มีการจัดเก็บข้อมูลของแรงงานต่างด้าวและหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายให้เป็นระบบ และเสนอแนะควรมีการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพและให้เกิดประสิทธิผล ไม่ใช่มุ่งเน้นเฉพาะเรื่องค้ามนุษย์ โดยลิมบทบาทอำนาจหน้าที่ในหน่วยงานตนเอง อีกทั้งในส่วนองภาครัฐเองควรสนับสนุนเรื่องการศึกษาของเด็กให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ หาช่องทางและโอกาสในการขยายช่องความรู้ สื่อต่างๆ หรือช่วยในเรื่องด้านอาชีพ ขยายวงกว้างครอบคลุมให้ทั่วถึงตามพื้นที่ชนบทเพื่อให้คนในพื้นที่นั้นมีความรู้ และมีอาชีพติดตัวไปประกอบการทำงานได้ อีกทั้งจะยังสามารถลดปัญหาการค้ามนุษย์เบื้องต้น ได้ดีอีกด้วย

สรุปและวิจารณ์ผล

การศึกษาเรื่อง “เด็กขอลาน : ผลผลิตจากการค้ามนุษย์” นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการค้ามนุษย์เพื่อนำเด็กมาเป็นขอลานในประเทศไทยและศึกษากระบวนการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทย

การศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้วิธีการรวบรวมเอกสาร โดยการค้นคว้าจากตำรา เอกสารวิชาการ บทความ ข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการค้นคว้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มความถูกต้องของข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วนและพรรณนาออกมาให้ตอบใจหทัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ กลุ่มเด็กขอลานที่มาจากการค้ามนุษย์ จำนวน 10 คน ส่วนในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษานั้น ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่ทำการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ พูดคุย แลกเปลี่ยนทางสถานสงเคราะห์ บ้านภูมิเวท ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจสารวัตรปกครองป้องกัน สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรสาคร และทางหน่วยงานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) ด้วยตนเอง โดยเจ้าหน้าที่ทั้ง 3 ส่วนนี้ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลที่พอจะสามารถให้ได้

1. ข้อมูลพื้นฐาน

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 รายนั้น ทั้งหมดเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 8-17 ปี ส่วนมากไม่ได้รับการศึกษาด้วยสภาพครอบครัวที่มีฐานะยากจน มีภูมิลำเนาในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 2 ราย ประเทศพม่า จำนวน 2 ราย และประเทศกัมพูชา จำนวน 6 ราย

2. ลักษณะการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์จากการกระทำของผู้ค้า

จากการศึกษา กระบวนการการค้ามนุษย์กรณีขอลานในประเทศไทย พบว่า โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมาจากครอบครัวในชนบท ถูกชักชวนจากทั้งคนในหมู่บ้านเอง คนรู้จักกับพ่อ แม่ และญาติ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการติดต่อชักชวน โดยมีการไปติดต่อถึง

ในหมู่บ้าน และอีกส่วนหนึ่งจะเป็นกรณีที่พ่อ แม่ หรือญาติ นำพาเด็กเข้ามาด้วยกัน ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่อันตรายสำหรับกระบวนการค้ามนุษย์ ในการติดต่อ จัดหาเบื้องต้น เส้นทางในการเดินทาง ดังนี้

เส้นทางในการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยนั้น ส่วนมากจะเข้ามาแบบถูกกฎหมาย กล่าวคือพวกนักค้าเหล่านี้จะมีเอกสารและหลักฐานต่างๆ ในการเดินทางเข้าประเทศไว้พร้อมแล้ว ทำให้ไม่มีพิธีในการตรวจสอบซึ่งเส้นทางที่ใช้เดินทางนั้นจะมาจากจุดผ่านแดนต่างๆ ของประเทศไทย คือ มาทางอำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 3 ราย ผ่านด่านชายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 2 ราย ผ่านทางด่านช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 1 ราย ผ่านอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 1 ราย เดินทางมาจากเชียงใหม่ จำนวน 1 ราย นั่งเรือข้ามแม่น้ำโขง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 1 ราย และมาทางเสียมเรียบ ผ่านช่องจอม จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 1 ราย ซึ่งไม่ว่าจะมาจากไหนก็แล้วแต่ต่างมีจุดหมายที่กรุงเทพมหานครทั้งหมด

ทั้งนี้การเดินทางเข้ามาของเด็กกลุ่มนี้นั้นจะมีเครือข่ายในการเดินทางอย่างเป็นทางการในการติดต่อถึงในหมู่บ้าน นำพาส่งต่อไปให้กับนายหน้า มีการส่งต่อลำเลียงเป็นทอดๆ จนถึงปลายทาง จุดนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเครือข่ายในการเดินทางนั่นเองโดยประกอบไปด้วยเครือข่ายต้นทาง ระหว่างทาง และปลายทางตั้งแต่ขั้นตอนของการจัดหา นำพาขนส่ง และท้ายสุดคือ ส่งมอบไปถึงมือนักค้ามนุษย์

3. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อให้กับนักค้ามนุษย์

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการตกเป็นเหยื่อให้กับกลุ่มขบวนการค้ามนุษย์ ได้แก่

3.1 ปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยด้านพื้นฐานชีวิตความเป็นอยู่ ฐานะทางครอบครัวที่ยากจน การไม่ได้รับการศึกษาทำให้เกิดภาวะเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของนักค้ามนุษย์

3.2 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การขาดการประกอบอาชีพที่ดี ทำให้ไม่สามารถหาเงินเลี้ยงปากท้องให้พอยังชีพได้ ทำให้เกิดช่องว่างในการเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากกลุ่มคนที่อ่อนแอ อีกทั้งยังมี

ปัญหาภาระหนี้สินของครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบจำนวนมากจึงทำให้เกิดแรงผลักดันเข้าสู่สภาวะการตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์มากยิ่งขึ้น

4. กระบวนการในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์

จากการศึกษาถึงกระบวนการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์นั้น พบว่า แนวทางและกระบวนการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีแผนการเตรียมไว้แล้วนั้น คือได้มีการจัดตั้งคณะทำงานโดยออกคำสั่งเป็นชุดการปฏิบัติการการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มีการสอดส่องตรวจตรามากขึ้นตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะลงพื้นที่ในการสอดส่องบ่อยครั้งมากขึ้น และประสานงานขอความร่วมมือกับทางประเทศต้นทางมากขึ้นให้ช่วยดูแลอย่างเคร่งครัด อีกทั้งยังกำชับให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประเทศปลายทาง เช่นประเทศไทยควรมีการตรวจสอบเช็คประวัติให้เคร่งครัดมากขึ้น และแนวทางอีกประการหนึ่งที่สำคัญในกระบวนการในการแก้ไขปัญหานี้คือ ควรหยุดการให้เงินขอทาน และช่วยกันสอดส่องดูแลเป็นหูเป็นตา หากพบเจอสิ่งผิดปกติก็นในสังคมควรช่วยกันรับแจ้ง เพื่อให้ทางเจ้าหน้าที่เร่งดำเนินการลงพื้นที่ เพื่อตรวจสอบคดี และพิจารณาตามกฎหมายต่อไป

วิจารณ์ผลการศึกษา

1. ข้อมูลพื้นฐาน

ข้อเท็จจริงจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาในงานวิจัยทั้งหมดเพศชาย อายุเฉลี่ยระหว่าง 8-17 ปี โดยมีภูมิลำเนา สภาพครอบครัวแตกต่างกันไปตามแต่ละฐานะและปัจจัยต่างๆ โดยรูปแบบในการนำเด็กมาแสวงหาผลประโยชน์มีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม คือ ปัจจุบันมีนายหน้าไปรับซื้อเด็กที่ประเทศเพื่อนบ้าน หรือจากตัวพ่อ แม่ ของเด็กเอง เพื่อให้เด็กถือกล่องรับบริจาคโดยให้เด็กจะใส่ชุดนักเรียนไปขอเงินรับบริจาคในลักษณะการขอทุนการศึกษาในบริเวณศูนย์การค้า บางแห่ง ร้านอาหาร และสถานบริการต่างๆ โดยรายได้ในแต่ละวันนั้นอยู่ที่ประมาณ 500-1,000 บาท ซึ่งสามารถสร้างรายได้ที่สูงมากให้กับขบวนการนายหน้าค้ามนุษย์ และรายได้ในส่วนนี้ย่อมมีโอกาสที่จะถูกนายหน้าค้ามนุษย์ ผันเปลี่ยนไปเป็น

ค่าตอบแทนในการซื้อเด็กคนใหม่เข้าสู่วงจรของการขอทานเพิ่มขึ้น

2. กระบวนการในการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์

การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านเด็กยังขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงควรมีรูปแบบ หลักเกณฑ์ หรือกลไกการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กยังขาดความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตนเอง เช่น การรับแจ้งเบาะแส มีการบ่ายเบี่ยงในการรับแจ้งเหตุ ถือว่าเป็นการขาดความเข้าใจที่ชัดเจนระหว่างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องว่าฝ่ายใดควรจะเป็นฝ่ายรับเรื่องในเบื้องต้น และถึงแม้ว่ามีคนในสังคมให้ความสนใจในการแจ้งเบาะแสไปยังหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือ การไม่ได้รับความใส่ใจในการดำเนินการช่วยเหลือเด็กขอทานออกจากข้างถนน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะเจ้าพนักงานคุ้มครองเด็กตามกฎหมายบางคน ยังคงมีทัศนคติว่าปัญหาเด็กขอทานเป็นปัญหาที่มีอยู่ในสังคมไทยมานานแล้ว ดังนั้นเมื่อได้รับแจ้งเบาะแสจึงขาดความกระตือรือร้นในการดำเนินการช่วยเหลือเด็ก หรือบางคนอาจมีการดำเนินการลงมาตรวจสอบ แต่ก็ใช้วิธีการขับไล่ให้เด็กไปขอทานในพื้นที่อื่น เพื่อปิดความรับผิดชอบของตนออกไป ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พื้นที่ของระบบกลไกการคุ้มครองเด็กในประเทศไทยไม่มีการขับเคลื่อนและเกิดความคุ้มครองเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

การค้ามนุษย์ในรูปแบบการขอทานนั้นเป็นรูปแบบหนึ่งในสังคมปัจจุบันซึ่งนับว่าเป็นอาชญากรรมร้ายแรงที่บั่นทอนความเป็นมนุษย์ เป็นการละเมิดความเป็นมนุษย์ที่มีการบังคับใช้แรงงานเด็กในสิ่งที่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นความต้องการของตัวเด็กเอง การติดตามพ่อ แม่ หรือญาติเข้ามาหรือแม้แต่กระทั่งการโดนชักจูงจากนายหน้าซึ่งถึงแม้ว่าการกระทำดังกล่าวจะมาจากความสมัครใจของเด็กที่จะเข้ามาในประเทศไทยแต่สุดท้ายแล้วนั้นเมื่อมาถึงที่ประเทศไทยก็เข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์โดยการกระทำที่แสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่ชอบ

ด้วยกฎหมายในที่สุด ซึ่งในปัจจุบันสถานการณ์ดังกล่าวทวีความรุนแรงมากขึ้นและคาดการณ์ได้ว่ายังไม่หมดไปจากประเทศได้โดยง่าย ซึ่งประเทศไทยยังไม่มีมาตรฐานในการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบยังขาดความพยายาม ความร่วมมือ และข้อกฎหมายที่เคร่งครัด ซึ่งอาจจะมีผลกระทบโดยตรงต่อภาพพจน์ของประเทศไทยในทางลบ

ดังนั้น เพื่อเป็นการลบภาพพจน์เดิมในเรื่องของการค้ามนุษย์จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่จะต้องเข้ามามีบทบาท เอาจริงเอาจังกับปัญหาพวกนี้ให้หมดไป ทั้งด้านการป้องกันและแก้ไข ซึ่งสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขกฎหมาย ภาครัฐ และองค์กรอื่น ๆ

1. รัฐควรส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับประเทศต้นทาง ตามแนวชายแดน ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ เข้มงวดในการตรวจคัดกรองที่จะปล่อยผ่านเข้ามาในประเทศ

2. รัฐควรกำหนดข้อกฎหมายที่สามารถบังคับใช้ได้จริงจรงที่นอกเหนือจากกฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เช่น ควรนำพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2552 มาใช้ในการดำเนินคดีเนื่องจากการค้ามนุษย์มีการขยายอย่างรวดเร็ว การจับกุมคดีการค้ามนุษย์ตามแนวตะเข็บชายแดนในภูมิภาคต่างๆ ควรดำเนินการจับกุมทั้งกระบวนการตั้งแต่นายหน้าผู้ค้า และควรกำหนดข้อกฎหมายการค้ามนุษย์กรณีเด็กขอทานให้เป็นกฎหมายระดับชาติ

3. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดต้องทำงานเชิงสืบสวนให้ถึงต้นตอขบวนการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเร่งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เนื่องจากในบางกรณีมีการจับกุมเจ้าหน้าที่ได้แต่ไม่สามารถสืบสาวไปถึงตัวการอยู่เบื้องหลังได้จึงทำให้ขบวนการค้ามนุษย์ยังไม่สามารถหมดไปได้ในปัจจุบัน

4. ทางเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง หรือตามชายแดน ควรตรวจตราให้แน่ชัดก่อนจะส่งกลับภูมิลำเนา

ไม่ควรส่งกลับทันทีถ้าเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองไม่พบสิ่งผิดปกติใดๆ เช่นว่า เด็กไม่ได้ถูกค้ามา เพราะเด็กอาจกำลังเป็นกลุ่มเหยื่อในการค้ามนุษย์ได้

5. ภาครัฐควรสร้างโอกาสเพื่อไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำ เช่น ส่งเสริมการมีงานทำ ส่งเสริมในด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้พ่อนำไปประกอบอาชีพได้

6. ในด้านของสื่อควรเข้ามามีบทบาทการประชาสัมพันธ์ชุมชนให้ตระหนักถึงปัญหา เพื่อไม่ให้หลงเชื่อคำชักชวนจากคนแปลกหน้าได้ง่ายๆ ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงครอบครัวของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้ามนุษย์ โดยการลงไปสัมภาษณ์เชิงลึกถึงในพื้นที่นั้นๆ

2. ศึกษาการดำเนินชีวิตของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อที่อยู่ในกระบวนการค้ามนุษย์ เมื่อได้กลับคืนสู่ครอบครัวหรือชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยดีด้วยความร่วมมือและช่วยเหลือ จากหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอประกาศเกียรติคุณไว้ ณ โอกาสนี้

อันดับแรกขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงษ์เทพ สันติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขรายงานวิจัยตลอดเวลา จนรายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้แต่งและเรียบเรียง ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยต่างๆ ที่ได้อ้างอิงไว้ในรายงานวิจัยฉบับนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด เจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยงานการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ปคม.) และเจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธร เมืองสมุทรสาคร สำหรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งและทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีในรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น กตเวทิตาแก่บิดา มารดา บุรพจารย์และผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ที่มีส่วนร่วมใน

การอบรมสั่งสอนทั้งวิทยาการ คุณธรรม จริยธรรม จนทำให้ผู้เขียนประสบความสำเร็จและ ขอส่งผลสำเร็จ ทั้งมวลสู่การพัฒนาการบริหารงานของมหาวิทยาลัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ปราณี โตสุวรรณ. 2548. บทบาทขององค์กรต่อการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริพร สโรบายาเนค. 2549. การค้ามนุษย์ แนวคิด กลไก และประเด็นท้าทาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ผู้หญิงมูลนิธิผู้หญิง.

สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2556. คู่มือประชาชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2556. คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

อรทัย จุลสุวรรณรักษ์. 2550. การค้ามนุษย์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.